

9) Hitno proučiti sve probleme ribarskog zadrukarstva i putem Glavnog zadružnog saveza ne dozvoliti da se pod vidom zadrukarstva obavlja ribolov koji nema ničega zajedničkog sa socijalističkim zadružnim principima.

10) Novim zakonom o ribarstvu ne predviđati ograničenja, koja sada postoje u pogledu godina starosti ribara i ribolovaca u vezi pribavljanja dozvola za ribolov.

11) Hitno intervenirati kod nadležnih državnih privrednih organa da i ribarstvo otvorenih voda analogno morskome i jezerskom ribarstvu dobije regres za nabavku ribarskog materijala i pogonskog goriva.

IV

OSTALA PITANJA

1) U cilju što hitnijeg razvijanja ribarstva kao privredne grane u NR Srbiji, kao i u cilju koordinacije rada u privrednom ribarstvu odmah preduzeti mere i inicijativu za osnivanje udruženja ribarskih privrednih organizacija NR Srbije.

2) U cilju što hitnijeg i što intenzivnijeg una-

pređenja ribarske proizvodnje u Republici u toku 1955. g. održati opšte republičko savetovanje svih ribarskih stručnjaka, na kome isključivo tretirati pitanja iz savremenog načina iskorišćavanja ribolovnih voda, primene savremene ribolovne tehnike i savremenog načina uzgoja riba u ribnjacima.

*

Na ovom prvom savetovanju ribarstva NR Srbije nedvosmisleno je uočeno da postoje pune realne mogućnosti da dalji razvitak ribarstva kao privredne grane i prema tome još snažnijeg proširenja ribarske proizvodnje. Isto tako je uočeno, da se težnja ka daljem razvijanju i unapređenju ribarstva u Republici ne mogu ostvariti bez jedinstvene akcije svih zainteresovanih faktora u ribarstvu, a naročito ne bez ribarskih privrednih organizacija koje su nosioci ribarske proizvodnje. Otuda je na predlog i inicijativu Zavoda za ribarstvo NRS prihvaćena jednodušno i jednoglasno ideja o osnivanju udruženja ribarskih privrednih organizacija, koje će objedinivši na dobrovoljnoj bazi sve ribarske privredne organizacije u Republici krenuti punim zamahom ka unapređenju ribarstva i povećanju ribarske proizvodnje.

M. Ristić

Osnovano je udruženje ribarskih privrednih organizacija NR Srbije

Na osnovu odluka i zaključaka prvog savetovanja ribarstva NR Srbije, održanom početkom marta meseca ove godine, održana je na dan 25. aprila 1955. godine osnivačka skupština Udruženja ribarskih privrednih organizacija NR Srbije.

Osnivačka skupština Udruženja održana je u Novom Sadu u prisustvu delegata 14 ribarskih preduzeća, zadružnih organizacija i ribarskih ustanova. Na ovoj osnivačkoj skupštini ostvarena je težnja svih naših ribarskih privrednih organizacija i ribarskih ustanova, da na dobrovoljnoj bazi i u jedinstvenoj akciji, povedu ribarsku privredu NR Srbije novim putem.

Na toj skupštini prihvaćena su pravila udruženja i izabrani organi upravljanja udruženjem. Po pravilima udruženja cilj i zadatak udruženja je:

— Unapređenje ribarske privrede na teritoriji čitave Narodne Republike Srbije.

— Da proučava i predlaže mere za unapređenje ribarske privrede.

— Da saraduje s organima državne uprave, ribarske službe i svim ostalim privrednim i društvenim organizacijama u rešavanju privrednih problema svojih članova.

— Da uspostavi i produbi saradnju između svojih članova, kako na naučnom, tako i na polju praktične ribarske proizvodnje, a u cilju povećanja proizvodnje i podizanja produktivnosti rada.

— Da organizuje i pomaže saradnju između svojih članova i naučno-istraživačkih ribarskih ustanova u zemlji i inostranstvu.

— Da prikuplja informacije koje su od praktičnog i naučnog interesa i da ih redovno dostavlja u vidu biltena svojim članovima.

— Da daje mišljenja nadležnim državnim organima o predloženim zakonskim propisima, koji se odnose na delatnost članova Udruženja, kao i da predlaže donošenje propisa iz oblasti ribarstva i privrede uopšte koja je u vezi sa ribarstvom.

— Da prati i obaveštava nadležne organe o stanju ribarske proizvodnje kod svojih članova, da ukazuje na njihove slabosti i predlaže shodne mere.

— Da u saradnji s nadležnim organima i ribarskim ustanovama radi na planskom usavršavanju i izdizanju stručnih ribarskih kadrova zaposlenih kod svojih članova.

Na osnivačkoj skupštini odlučeno je da sedište Udruženja bude u Novom Sadu. Udruženje po svojim pravilima učlanjava se sa svim svojim članovima u Poljoprivrednu komoru NR Srbije.

Na osnivačkoj skupštini je utvrđen i doprinos članova Udruženju za njegov rad i delatnost. Po primljenom budžetu prihoda i rashoda udruženja za ovu godinu predviđen je iznos od 1,600.000 dinara koji će u potpunosti obezbediti normalno funkcionisanje aparata udruženja.

Udruženje po pravilima razvija svoju delatnost preko stručnih sekcija koje su stručni i savetodavni organi Upravnom odboru udruženja. Upravni odbor na svojoj prvoj sednici formirao je četiri sekcije i to: sekciju za ribolov na otvorenim vodama, sekciju za gajenje riba u ribnjacima, sekciju za

prerađu, transport i promet ribom i sekciju za koordinaciju rada između privrednog i sportskog ribolova. U svim sekcijama nalaze se najbolji i najpriznatiji stručnjaci iz Narodne Republike Srbije.

Na osnivačkoj skupštini izabran je Upravni odbor udruženja, u koji su jednoglasno izabrani za predsednika: Mihajlo Ristić, direktor Zavoda za ribarstvo NRS, za potpredsednike: Brana Radonjić, direktor Ribarskog gazdinstva »Vojvodine« i Dragomir Orešković, direktor Ribolovnog centra u Apatinu. Za članove upravnog odbora izabrani su: Pavle Popić, direktor Ribarskog gazdinstva »Beograd« i Negovan Resimić, upravnik Radne ribarske zadruge »Sremski partizan« u Zemunu.

Za stručnog sekretara Udruženja izabran je ing. Stevan Belosavić.

Novocsnovano Udruženje ribarskih privrednih organizacija NRS ima pred sobom veoma teške i odgovorne zadatke, te će ih u saradnji sa Poljoprivrednom komorom Srbije i Ribarskom upravnom službom morati što hitnije rešavati da bi se ri-

barska privreda i ribarska proizvodnja u NR Srbiji što pre podigla na onaj nivo kome odgovaraju realne mogućnosti ribarstva NR Srbije.

Bilo bi veoma korisno i u interesu slatkovodnog ribarstva čitave FNRJ da i ostale bratske narodne republike što je moguće pre formiraju svoja udruženja ribarskih privrednih organizacija, kako bi bilo moguće još u 1955. godini formirati savez udruženja ribarskih privrednih organizacija slatkovodnog ribarstva FNRJ. Ovako formirani savez učlanio bi se direktno u Saveznu poljoprivrednu komoru i na taj način bi prvi put posle oslobođenja bilo jedinstveno obuhvaćeno čitavo slatkovodno ribarstvo FNR Jugoslavije, što dosada nije bio slučaj. Na taj način bi se mnogo efikasnije i brže rešavali svi gorući problemi slatkovodnog ribarstva naše zemlje, što bi uslovlilo mnogo brži razvoj i podizanje ribarske proizvodnje. Akciju u tom pogledu trebalo bi da preuzmu na sebe odgovorni drugovi ribarski rukovodioci iz ostalih naših narodnih republika.

M. Ristić

Dinko Morović, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split

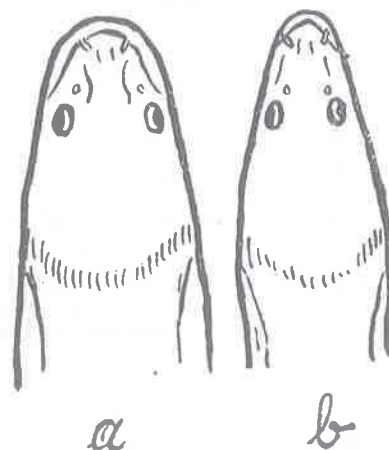
NEKOJA OPAŽANJA O DULJINI I TEŽINI JEGULJE IZ NERETVE

UVOD

U našim krajevima, a naročito u području ušća Neretve, jegulja je još uvijek zagonetna riba našim ribarima u pogledu svog mriještenja. I danas ribarstveni biolog u krajevima oko Pline, Desana, Komina, Blaca i Opuzena mora uvjerljivo dokazivati, kako se jegulja ne mriješti u neretvanskim blatijama, kako postoji samo jedna evropska jegulja (*Anguilla anguilla*) a ne više njih. I danas će stariji ribari sa zanimanjem slušati izlaganja biologa, a onda će — slegnuvši ramenima — kazati: »Možda je to tako, ali ja sam vidio jegulju tanju od šibice. Ja sam vidio malene jeguljice u utrobi (redovno su to nametnici). Postoje tri neretvanske jegulje: jesenka, blatarica i capor i t. d.«

Nije tome dugo, da su i prirodoslovci — obzirom na razne varietete oblika — također držali, da imade više vrsta jegulja. Tako na pr. Bertin (2) rezimirajući razne radove o jegulji, donosi crteže glave širokoglave i šiljoglave jegulje i tabelu podataka, iz kojih se vidi, da nisu samo ribari razlikovali više vrsta jegulja, nego i prirodoslovci, kao na pr. K a u p, koji je 1856. pretpostavljao 8 raznih vrsta i 7 podvrsta evropske jegulje, a M o r e a u u 1881. 3 vrste i 1 podvrstu.

Danas je, naročito nakon klasičnih radova S c h m i d t a, usvojeno postojanje samo jedne vrste evropske jegulje, a oblik glave ili boja tijela ne razlučuje ih nipošto, pa bi se te jegulje koje se razlikuju mogle smatrati jedino različitim formama iste vrste.

Oblici glave evropske jegulje: a) širokoglava i b) uskoglava ili šiljoglava (Iz Bertina)

Studij jegulje toliko je već ogroman u međunarodnoj stručnoj literaturi, da obasiže tisuće većih i manjih radova o raznim problemima, kao što su na pr. varijabilnost broja kralježaka, odnos mase i tijelu u pojedinim stadijima, odnosi spram raznih hidrofizičkih i hidrokemijskih faktora i tako dalje.

Ovaj naš prilog načinje problem varijabilnosti kod jegulje iz područja Neretve u odnosu na dužinu i težinu. Brojčani podaci sakupljeni su povremeno i nesistematski, sasvim usput, koliko su mi prilike dozvoljavale, i to u godinama 1943., 1946.

i 1947. Nažalost, zbog nestašice potrebnog pribora (a i nedovoljne spremne i nedostatka stručne literature u tim godinama) nisam uspio uzimati detaljnije biometričke podatke. Ipak će možda ovi podaci moći poslužiti kao grubo orijentacioni podaci čime, tko bude ovaj problem detaljnije studirao. Jegulje sam, da budu mirne kod mjerenja, ubijao ili metodom tople vode (manji dio) ili snažnim udarcem o betonski pod (Morović, 5).

Najveći broj lovina potjecao je iz područja rječice Prunjak (sliv jezera Kutli). Velik broj jegulja dobio sam na raspolaganje od upravitelja imanja u Opuzenu agronoma Luke Alača, pa mu i ovdje zahvaljujem.

Rezultati ispitivanja

Rezultati ovih naših ispitivanja, obrađenih uobičajenom varijaciono-statističkom metodom, koje donosimo u dvije sumarne tabele, pokazuju znatnu varijabilnost.

Blatarice su bile u odnosu na težinu znatno lakše od jesenki, tako da nisu prešle težinu od 100 gr. Redovno se love ostima ili u vršice, a i na struk (parangal) u svim mjesecima, ali ih jesenji ulovi ne sadrže. Jesenka je jegulja, koja bi u ovom kraju mogla služiti čak u industrijske svrhe (dimljenje, konzerve), jer je njen ulov u godišnjem presjeku 6 vagona. (Morović, 6) Minimalna dužina jegulje jesenke u ispitanim lovinama iznosila je 46.5 cm u srednjaku, dok je apsolutna minimalna dužina jesenke zabilježena u lovini Blaca u kolovozu 1946 i iznosila je 45 cm, s minimalnom težinom od 180 gr. Maksimalna pak jesenka bila je u lovini 1947. g. u Prunjaku i iznosila je 105 cm sa težinom od 2012 gr.

Srednja dužina ispitanih primjeraka (jesenki i blatarica) iznosi 44.1 cm, srednja težina 185.7 gr po komadu. Na temelju ispitanih materijala mogli smo ustvrditi, da neretvanska jegulja pri svom rastu na svaki cm dužine dobiva 6.83 gr. težine, što

Tabl. 1.
Ukupni broj ispitanih primjeraka u srednjacima dužine i težine

Red. br.	Dne	Lokalitet	Ukupno ispitano	Blatarica	Jesenki	Srednjaci duž. cm	tež. gr.
1.	1943. X.	Opuzen	91	35	56	42.3	191.4
2.	1943. XI.	„	62	14	48	42.1	180.0
3.	1946. IV.	Desne	20	20	—	28.2	75.2
4.	1946. VIII.	Blaca	17	5	12	40.2	153.5
5.	1946. IX.	Prunjak	50	—	50	52.4	238.7
6.	1946. X.	„	50	—	50	56.2	266.4
7.	1947. VIII.	Ploče	12	12	—	31.0	98.2
8.	1947. X.	Metković	10	—	10	49.2	206.3
9.	1947. X.	Prunjak	50	—	50	55.6	262.2

Bilo je jegulja istih dužinskih grupa, koje su se razlikovale između sebe za preko 200 g težine, iako se dobivene srednje vrijednosti mnogo ne razlikuju.

Kod ulova jegulje česti su ekstremi, kako se to vidi iz rubrike maksimalnih dužina i težina. Ti se ekstremni primjerci obično moraju izuzimati iz računanja, da bi se obradio po mogućnosti što jednoličniji materijal. Tako primjerice navodimo, da smo u Opuzenu izmjerili jednu jegulju, koja je bila duga 118 cm, a teška 4112 g (Te jegulje redovno ne migriraju, nego stalno ostaju u jezerima pa tako dosegnu veliku težinu.)

izraženo u srednjoj vrijednosti odgovara, da su izmjerene jegulje na 28 cm dužine, koliko iznosi razlika srednjaka između maksimuma i minimuma, dobile na težini svaka 191,24 gr. Ta je razlika znatno veća, ako se analizira samo jesenka, dok ekstremni maksimalni primjerci pokazuju vrijednost od 12,5 gr prirašta na težini za svaki cm dužine. (Apsolutni maksimum prirašta u gramima iznosio je 17.7 gr po cm dužine).

Širokoglavih i uskoglavih jegulja bilo je u analiziranim lovinama kasnojletnih i jesenjih mjeseci. Više je bilo šiljoglavih među blataricama (koje u nekim predjelima zovu i žute, zbog boje).

Tabl. II.
Odnos dužine i težine kod jesenki

Red. br.	Dne	Lokalitet	Ispitano jesenki	Srednjak dužine u cm	M Težine u gr	Maksimum		Minimum	
						Duž. cm.	Tež. gr.	Duž. cm.	Tež. gr.
1.	1943. X.	Opuzen	56	51.5	222.4	78	800	46	187
2.	1943. XI.	„	48	50.8	218.8	80	920	46	195
3.	1946. IX.	Prunjak	50	52.4	238.7	101	1316	47	193
4.	1946. X.	„	50	56.2	266.4	103	1805	48	195
5.	1947. X.	Metković	10	49.2	206.3	66	512	46	192
6.	1947. X.	Prunjak	50	55.6	262.2	105	2012	46	195
			264	52.6	235.8	88.9	1227.5	46.5	192.8

Srednja težina u ispitanim jesenjima u predjelu ušća Neretve znatno se razlikuje od težina nađenih kod drugih autora za drugo ili isto područje. Tako Bellini (1) u analizama ulova jegulje iz Comacchia (Italija) nalazi znatno manje težinske vrijednosti dužinskih grupa, koje se približavaju našima:

55 cm dužine na 150 primjeraka	190 gr
56 cm „ na 79 „	195 „
57 cm „ na 158 „	255 „
58 cm „ na 158 „	260 „
66 cm „ na 79 „	345 „

Gandolfi-Hornold (3, 4) za jegulje iz južnofrancuskog jezera Berre nalazi vrijednosti za:

47 cm	146 gr
51 cm	130 „
53 cm	228 „
57 cm	233 „

dok za naše istraženo područje isti autor daje slijedeće rezultate:

41 — 49 cm za Neretvu težina	119 — 188 gr
41 — 46 cm za Split „	90 — 132 „
41 — 45 cm za Trogir „	107 — 154 „
1 primjerak od 59 cm	338 gr

Razlika vrijednosti između naših podataka i podataka Gandolfi-Hornolda za isto područje očljiva je i ovisi svakako i o vremenu ulova i dobivenom materijalu, jer je citirani pisac vršio svoja mjerenja u veljači 1937. iz materijala, kupljenog na ribarnici u Splitu, dok se naši podaci odnose na ljetnji i jesenji ulov jegulje i to u doba njenog migriranja, u kome su — kao što je po-

znato — jegulje najmasnije i najteže. To je vidljivo iz priloženih tabela. Jegulje iz Neretvanskog područja u tržišnom pogledu predstavljaju svakako odličnu kvalitetu.

CITIRANA LITERATURA: 1) Bellini A.: Expériences sur l'élevage de l'anguille en stabulation a Comacchio. — Bull. Soc. Aq. Pêche, Paris, 1907, XIX. 2) Bertin, L.: Les anguilles (variations, croissance ecc.) Paris, Payot, 1942. 3) Gandolfi-Hornold: Recherches sur l'age et la croissance de 260 anguilles de l'étang de Berre. — Bull. Inst. Monaco, no. 718, 1937. 4) Gandolfi-Hornold: Observation sur l'anguille de la côte Yougoslave de l'Adriatique (Neretva, Split, Trogir). — Godišnjak Instituta, Sv. I. Split, 1938. 5) Morović, D.: Ubijanje jegulje kod naučnog rada. — Rib. Jugosl. 1949, no. 1/2. Zagreb. 6) Morović, D.: Godišnje kretanje jegulje i cipla u donjoj Neretvi. — Rib. Jug. 1948. no. 9/10, Zagreb

MARKIRANJE RIBA

Institut za slatkovodno ribarstvo Zagreb — vrši ove godine na području Lonjskog polja markiranje naših slatkovodnih riba i to prvenstveno SARANA i JEZA u svrhu istraživanja njihovog kretanja i prirasta.

Upozoravamo sve naše ribarske organizacije na terenu kao i profesionalne i sportske ribare ukoliko uhvate ove markirane ribe, da markicu sa podacima datuma i mjesta ulova, dužine i težine ribe dostave ovom Institutu direktno ili putem ribarskih organizacija.

Markica je mala aluminijska pločica sa utisnutim brojem, a privezana srebrenom žicom na lednoj peraji.

Institut za slatkovodno ribarstvo
Zagreb, Drenovačka 30